

Ett europeiskt småmålsförfarande

Justitiedepartementet

2005-04-19

Dokumentbeteckning

KOM(2005) 87 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande

Sammanfattning

Enligt kommissionens förslag inrättas ett enhetligt europeiskt småmålsförfarande, dvs. ett domstolsförfarande för att snabbt få ett verkställbart avgörande i mål där tvisteföremålets värde underskrider ett visst tröskelvärde. Det europeiska småmålsförfarandet skall inte ersätta befintliga nationella system för hantering av tvister om mindre värden utan skall ses som ett komplement till dessa.

Sverige välkomnar förslaget.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Bakgrund

I Europeiska rådets slutsatser från mötet i Tammerfors år 1999 uppmanades rådet att införa särskilda, gemensamma regler för förenklade och snabbare förfaranden i mål om mindre värden. Rådet uppmanades även, med avseende på alla exekutionstitlar som rör tvister om mindre värden, att avskaffa de mellanliggande åtgärder som fortfarande krävs för att ett beslut eller en dom skall kunna erkännas eller verkställas i en annan medlemsstat.

I kommissionens och rådets åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, som antogs av

rådet den 30 november 2000 (EGT C 12, 15.1.2001, s. 1), angavs att förfarandena vid tvister om mindre värden bör göras enklare och snabbare.

2004/05:FPM57

Den 20 december 2002 lade kommissionen fram en grönbok om ett europeiskt betalningsföreläggande och om åtgärder för att förenkla och påskynda handläggningen av tvister om mindre värden, KOM (2002) 746 slutlig. Grönboken ger bl.a. en överblick över vilka typer av småmålsförfaranden som för närvarande används i medlemsstaterna.

Artikel 1 – Syfte

Genom förordningen fastställs ett förfarande för tvister om mindre värden (ett europeiskt småmålsförfarande). Det europeiska småmålsförfarandet, som är avsett att förenkla och skynda på tvister om mindre värden samt minska kostnaderna för parterna, skall vara ett alternativ till existerande nationella förfaranden. Vidare skall en dom i ett europeiskt småmålsförfarande kunna erkännas och verkställas i en annan medlemsstat i Europeiska unionen utan att det behövs någon verkställighetsförklaring och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande; det skall inte finnas något exekvaturförfarande i verkställighetsstaten.

Artikel 2 – Tillämpningsområde

Förordningen är tillämplig på privaträttsliga tvister där det yrkade kapitalbeloppet inte överstiger 2000 euro, dvs. ungefär 18 000 kr.

Artikel 3 – Inledning av förfarandet

En ansökan om ett europeiskt småmålsförfarande skall göras genom att ett ansökningsformulär fylls i. För det fall ansökan är ofullständig skall domstolen förelägga sökanden att komplettera ansökan. Domstolen skall vid behov ge sökanden praktisk hjälp med att fylla i formuläret.

Artikel 4 – Förfarandets vidare gång

Förfarandet är i huvudsak skriftligt, men kan också innehålla muntliga inslag, särskilt om en part begär det. Domstolen skall delge svaranden ansökan och förelägga honom eller henne att svara inom en månad. Svaranden skall svara genom att fylla i ett svarsformulär.

Artikel 5 – Förfarandets avslutning

Inom en månad från det att domstolen fick in svaret skall den antingen meddela dom, begära ytterligare information eller kalla till en muntlig förhandling. Om något svar inte har kommit in inom den föreskrivna tiden, skall tredskodom meddelas.

Artikel 6 – Förhandling

Användande av modern kommunikationsteknik uppmuntras.

Om en part företräds av ett ombud, får domstolen kräva att ombudet visar upp en skriftlig fullmakt.

Artikel 7 – Bevisupptagning

Det är upp till domstolen att avgöra vilken bevisning som skall tillåtas, men sakkunnigbevisning får tillåtas endast i undantagsfall. Användande av modern kommunikationsteknik uppmuntras.

Artikel 8 – Ombud

Det får inte vara obligatoriskt att företrädas av en advokat eller något annat juridiskt ombud.

Artikel 9 – Domstolens befogenheter

Domstolen skall ge parterna stöd i processuella frågor och, i den mån det är lämpligt, verka för att parterna förlikas.

Domstolen skall meddela dom inom sex månader från det att ansökan registrerades, och domen skall antingen delges parterna eller avkunnas muntligen vid en förhandling där parterna är närvarande.

Artikel 11 – Delgivning av handlingar

Handlingar i målet skall i första hand delges genom rekommenderat brev med mottagningsbevis. Om det är tillåtet enligt nationell processlagstiftning, får dock delgivning också ske genom vanligt brev, fax eller e-post. Endast i undantagsfall får stämmingsmannadelgivning användas.

Artikel 12 – Tidsfrister

De tidsfrister som anges i artiklarna 4, 5 och 10 är inte absoluta, utan får i undantagsfall förlängas.

Artikel 13 – Verkställighet av domen

En dom skall vara omedelbart verkställbar, dvs. den skall vara verkställbar utan hinder av att den inte har vunnit laga kraft. Det skall inte vara nödvändigt att ställa säkerhet.

Artikel 14 – Kostnader

Som huvudregel skall den part som förlorar målet vara skyldig att betala rättegångskostnaderna. Men en privatperson som själv inte företräts av ett ombud skall inte behöva betala motpartens ombudskostnader.

Det skall spridas information om de nationella bestämmelserna rörande rätten att överklaga en dom i ett europeiskt småmålsförfarande. En part skall inte vara skyldig att låta sig företrädas av en advokat eller något annat juridiskt ombud vid ett eventuellt överklagande. Det skall inte vara möjligt att överklaga en dom i ett europeiskt småmålsförfarande till en tredje instans.

Artikel 16 – Omprövning av domen

Svaranden skall ha en rätt att ansöka om förnyad prövning av domen i fall av bristande delgivning eller force majeure.

Artikel 17 – Tillämplig processlagstiftning

Det europeiska småmålsförfarandet skall, i den mån något annat inte följer av förordningen om det europeiska småmålsförfarandet, regleras av lagstiftningen i den medlemsstat där förfarandet äger rum.

Artikel 18 – Erkännande och verkställighet

En dom i ett europeiskt småmålsförfarande skall erkännas och kunna verkställas i en annan medlemsstat i Europeiska unionen utan att det behövs någon verkställighetsförklaring och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande; det skall inte finnas något exekvaturförfarande i verkställighetsstaten.

Artikel 19 – Förhållande till förordning (EG) nr 805/2004 och förordning (EG) nr 44/2001

Förordningen om det europeiska småmålsförfarandet påverkar inte tillämpningen av förordningen om den europeiska exekutionstiteln för

Artiklarna 20, 21, 22 och 23 – Information, genomförandebestämmelser, kommitté och ikraftträdande

Information skall spridas om det europeiska småmålsförfarandet, särskilt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område. De olika standardformulären som föreskrivs i förordningen skall uppdateras av kommissionen, med biträde av en rådgivande kommitté. Det föreskrivna tröskelvärdet, 2 000 euro, kan ändras av kommissionen, med biträde av samma kommitté.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Syftet med förslaget är att erbjuda dem som vill driva in fordringar en möjlighet att inleda ett europeiskt småmålsförfarande. De är emellertid inte tvungna att använda sig av den möjligheten. Nationella förfaranden för indrivningar av fordringar av mindre värden behöver inte ändras utan kan fungera parallellt. Vi kan således själva avgöra om vi bör anpassa vårt nationella förfarande till det europeiska småmålsförfarandet.

1.3 Budgetära konsekvenser

Troligen kommer förslaget inte att medföra något annat än marginella budgetära konsekvenser som skall finansieras inom befintliga ramar.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige står bakom Tammerforsslutsatserna från år 1999 och välkomnar därför kommissionens förslag.

Förordningen bör inte i större utsträckning än nödvändigt harmonisera de nationella förfarandereglerna. Ett europeiskt småmålsförfarande bör begränsas till gränsöverskridande tvister, dvs. tvister där parterna har hemvist i olika medlemsstater.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2004/05:FPM57

Nästan alla medlemsstater, inklusive Sverige, anser att det europeiska småmålsförfarandet bör begränsas till gränsöverskridande tvister.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget kommer att remitteras.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Diskussioner på rådsarbetsgruppsnivå kommer att inledas under det luxemburgska ordförandeskapet under våren 2005.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 61 c i Fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen. Medbeslutandeförfarande.

3.3 Fackuttryck/termer
